

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A "Fokozatváltás" cél- és eszközrendszere Felsőoktatás és az ipar együttműködése

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ
felsőoktatásért felelős államtitkár

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

„Fokozatváltás a felsőoktatásban” fejlesztési koncepció – Célok és elvek

Fokozatváltás a felsőoktatásban

2014. december 22-én Magyarország kormánya elfogadta a magyar felsőoktatás fejlesztési irányait meghatározó koncepciót.

„A felsőoktatás magasabb sebességi fokozatba kapcsol”

Küldetés

- A köznevelést, szakképzést és a *felsőoktatást* egységes rendszerként kezelve mindenki számára *elérhetővé tesszük a képességeinek és az elhelyezkedési lehetőségeknek megfelelő képzettség* megszerzését.
- A magas szintű, minőségi felsőoktatás és a *világszínvonalú kutatás az ország nemzetközi versenyképességének* egyik pillére."
- A felsőoktatási intézmények a *vállalati és közösségi innováció* legfontosabb szolgáltatói, meghatározó a szerepük a magyar vállalatok innovációs képességének fejlesztésében, és ilyen módon a fenntartható gazdasági teljesítményük növekedésében.

Fokozatváltás a felsőoktatásban

Teljesítményelvű oktatási környezet

- **Országos és intézményi szinten egyaránt megerősítjük a *vállalati és intézményi kapcsolatrendszer*t.**
- A felmerülő *munkaerőpiaci igényeket* becsatornázzuk a képzések tartalmába. A képzési programokat átalakítjuk oly módon, hogy minden hallgató a képességeinek és lehetőségeinek megfelelő, a *munkaerőpiacon értékes tudásra tegyen* szert.
- Növeljük a *hallgatókkal* szemben támasztott bemeneti és kimeneti *minőségi követelményeket*, és bevezetjük a kompetencia-mérést valamennyi belépő és kilépő hallgató számára mérve ezzel az intézmény „hozzáadott értékét”.
- Az oktatói kiválóság növelése érdekében bevezetjük az *oktatók teljesítményközpontú előmeneteli rendszerét*, mérni fogjuk az oktatói teljesítményt, és egyúttal megteremtjük a versenyképes bérezés feltételeit.

Fokozatváltás a felsőoktatásban

Teljesítményelvű oktatási környezet

- Növeljük a legkiválóbb hallgatók és oktatók *nemzetközi tapasztalatszerzési* lehetőségeit. Jelenleg a hallgatók 10,41%-a vesz részt külföldi részképzésben, ennek aránya 2023-ra 20%-ra nő.
- Ezzel párhuzamosan megteremtjük annak a feltételeit, hogy a külföldön tanuló hallgatók *számára attraktív legyen a tanulmányaik folytatására hazatérni* (szakmai gyakorlat, magas szintű mester és doktori képzés)
- A magyar felsőoktatási intézmények nemzetköziesítése – részben az intézményrendszer kihasználtsága, a bevételek növelése, részben az ország nemzetközi szakmai környezetének kiépítése érdekében – a *külföldi hallgatói arány* jelentős növelését igényli
- Az *idegen nyelven folyó képzés* részarányának növelése és kötelezővé tétele

Fokozatváltás a felsőoktatásban

Világszínvonalú kutatás

- *Fókuszáljuk* az egyes intézmények kutatás-fejlesztési tevékenységét, és intézmények közötti K+F+I hálózatokat alakítunk ki.
- Erősítjük a felsőoktatási kutatások nemzetközi beágyazottságát: 50 %-kal növeljük a *közvetlenül EU-s forrásból* elnyert projektek számát.
- A doktori képzés újra a *mester-tanítvány viszonyán* alapuló, eredeti kutatásokon keresztül elért újszerű tudományos eredmények létrehozását célzó rendszerré válik, amit az anyagi ösztönzés módja is támogat. A doktori képzési rendszer kétszintűvé válik, a második szakaszba azok a hallgatók kerülnek, és jutnak kiemelt támogatáshoz, akik értékes tudományos eredményeken alapuló fokozatot szereznek.
- Folyamatosan megújítjuk, és az intézmények nemzetközi megmérettetésében is versenyképesé tesszük az oktatási és kutatási célú *infrastruktúrát*.

Fokozatváltás a felsőoktatásban

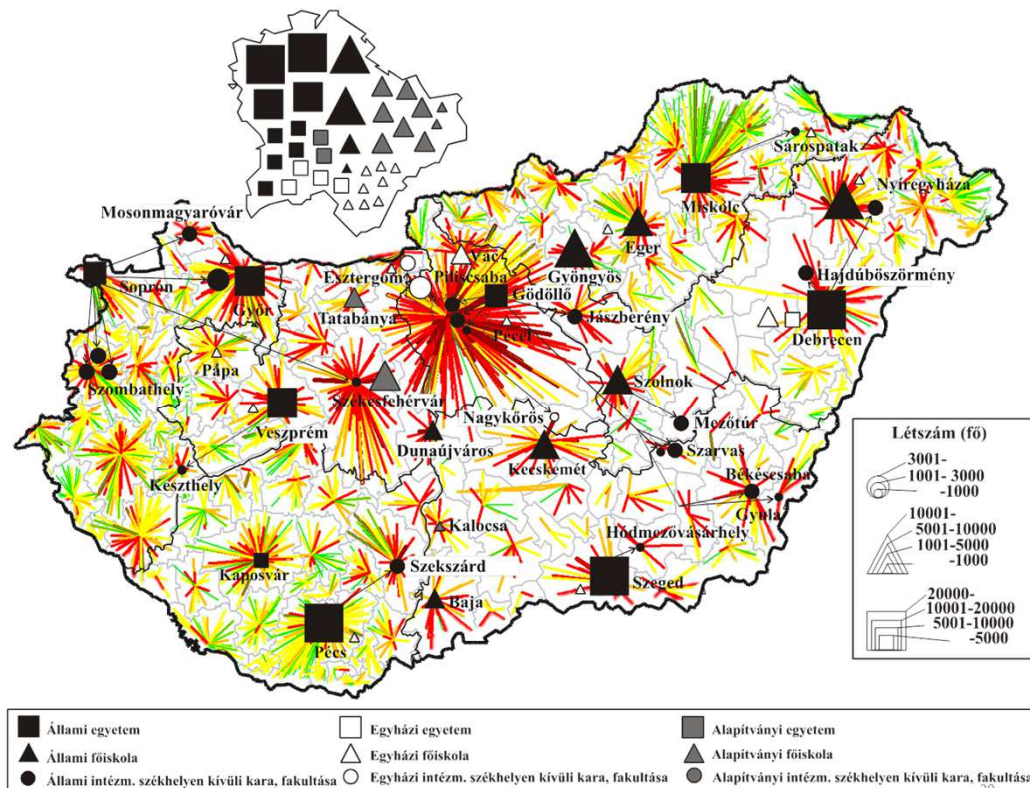
Világszínvonalú kutatás

- A kutatás-finanszírozás rendszerét átalakítjuk úgy, hogy az a nemzetközileg versenyképes minőséget és az *erőforrás-koncentrációt* támogassa.
- A felsőoktatás kutatási kapcsolatait nemcsak az intézményrendszeren belül, de azon kívül is erősíteni kell: a *hazai közfinanszírozású (MTA, állami) és magán kutató intézetekkel* koordinált, az erőforrásokat optimálisan felhasználó, egymást kiegészítő tevékenységi területen folytatott *együttműködés* kiemelt szerepet játszik
- Létrehozunk és kiemelt finanszírozásban részesítjük 2016-tól a *„nemzeti kiválósági központok”* rendszerét, mely felváltja a felsőoktatási kiválóságok jelenlegi rendszerét (ún. „kutatóegyetemek”).
- Megteremtjük a kutatóhely érdekeltségén és az ott folyó, de *személyekhez* (fiatal kutatókhoz, doktoranduszokhoz) és *diszciplínákhoz* kapcsolatosan finanszírozott, mérhető teljesítményen alapuló *felfedező kutatási projektek* rendszerét

Fokozatváltás a felsőoktatásban

Az intézményrendszer (át)alakítása

- A felsőoktatási **intézményhálózatot** átalakítása, úgy, hogy egy **hierarchikus**, Magyarország tér-, gazdaság- és társadalom-szerkezetéhez igazodó, **versenyhelyzetet** teremtő, **hatékony** intézményrendszer jöjjön létre.
- A **térségi funkció**nak megfelelően kell biztosítani a felsőoktatás jelenlétét.
- A határon túli magyar felsőoktatást mint a teljes rendszer **elemét** fejlesztjük minőségi és mennyiségi tekintetben egyaránt.
- A kialakult **szakstruktúra** a képzés hatékonysága és a munkaerőpiaci és hosszú távú társadalmi követelmények határozott figyelembevételével átalakításra kerül.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Az Nftv. Módosítása és egyéb új konstrukciók - Eszközök

Nftv. Módosítás

Vállalati együttműködést erősítő módosítások

- Új intézményi forma: az *alkalmazott tudományok egyeteme*. Itt nevesítésre kerül a duális képzés folytatása.
- A *közösségi felsőoktatási képzési központba* kivihető a duális képzés.
- Azonos fenntartó alá tartozó felsőoktatási intézmények *más felsőoktatási intézmény székhelyén, telephelyén* is folytathatnak tevékenységet. Így is indulhat duális formájú képzés
- *Mesteroktató munkakör*
- A duális képzés lehetőségének köre bővül a *szociális alapképzésben* indítható szakkal
- A KFI területén végzett egyetemi vállalkozási tevékenység *mentesül az Aht. Szigorú szabályozása alól*, lényegesebben flexibilisebbé és életszerűbbé teszi az együttműködést

A felsőoktatási kutatás-fejlesztési vállalkozási tevékenység

- Szabályozási cél
 - Annak érdekében, hogy az ipari, vállalati kapcsolatok, együttműködések erősödéséből származó *tudományos és anyagi „haszon”* elsősorban ne az állami felsőoktatási intézmények által alapított gazdasági társaságoknál, hanem *közvetlenül* a szigorúbb elszámolási kötelezettségeket teljesíteni köteles, költségvetési szervi formában működő *intézményeknél jelenjen meg*, a piaci megrendelésre végzett KFI tevékenységek esetében a piacihoz közelítő működés lehetőségét megteremtő szabályozás kialakítása.
- KFI vállalkozási tevékenységbe sorolt tevékenységek köre
 - Az állami felsőoktatási intézmények által a *kizárólag államháztartáson kívüli forrásból* végzett
 - a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló törvényben meghatározott *kutatási-fejlesztési tevékenység*,
 - a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról törvényben meghatározott *innovációs tevékenységek*, továbbá
 - *ezek* olyan *résztevékenységei*, amelyeket az egyetemek, főiskolák tipikusan a vállalati kutatás-fejlesztési projektekhez és innovációhoz nyújtanak.

A felsőoktatási kutatás-fejlesztési vállalkozási tevékenység

- A szabályozás területei
 - *A nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben*
 - a KFI vállalkozási tevékenység *definiálása*,
 - kiadások és bevételek, költségek *elkülönített elszámolásának* előírása,
 - e tevékenységek intézményi *társaságban való végzése tilalmának* előírása (kivéve: a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló törvényben meghatározott hasznosító vállalkozásban való részvétel).
 - *Mentesítés* a KFI vállalkozási tevékenység bevételei terhére végzett beszerzések tekintetében az egyes közbeszerzéssel összefüggő *korlátozások alól*
 - mentesítés a *központosított közbeszerzések* előírásainak kötelező alkalmazása alól,
 - mentesítés a közbeszerzések *központi engedélyezési eljárása* alól,
 - mentesítés a kormányzati költségvetési szervekre vonatkozó *beszerzési tilalom* hatálya alól.

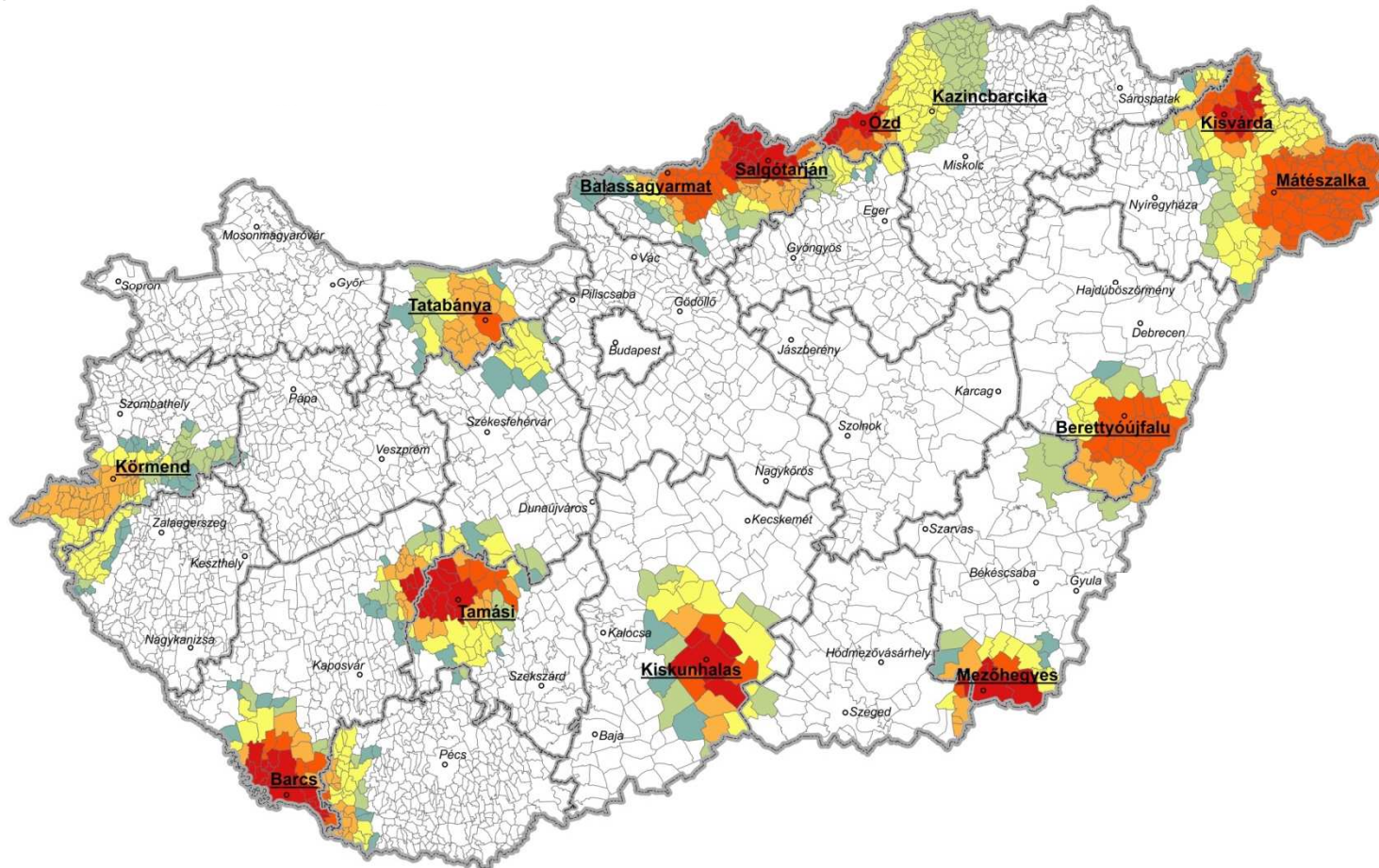
Nftv. Módosítás

Intézményrendszer- Közösségi Felsőoktatási Képzési Központ

- Állami felsőoktatási intézmény *székhelyén kívül* működő *felsőoktatási intézménynek nem minősülő* szervezet
- A képzés egy meglévő *felsőoktatási intézmény* “*kihelyezett*” képzése, a hallgató ezen intézmény hallgatója
- *Cél a hátrányos helyzetű régiók versenyhelyzetének javítása*
- *Funkció: a tudásszolgáltatás* a helyi közösség és vállalkozások felé, illetve értelmiségképző és megtartó szerep
- Az elmaradott régiók közösségei is hozzájuthatnak ahhoz a versenyképes tudáshoz, amely biztosítja számukra elsősorban a helyben történő boldogulást és széles körben, magas minőségben teszi elérhetővé azokat az ismereteket, amelyek megfelelő alapot jelentenek a tudásgazdaságban való teljesítéshez.

A közösségi intézmények lehetséges helyszínei

A képzési struktúra hiányosságai

Gyakorlat hiánya

- A hazai ipar szereplői – közülük is legerőteljesebben a járműipari vállalatok – kifejezetten igénylik a *gyakorlatorientált képzésből* kikerülő szakembereket
- Európa más országaiban (Németország, Hollandia stb.) az ún. kooperatív (vagy a német terminológia szerint itthon az utóbbi időben használt „duális”) képzés kifejezetten *sikeresnek* bizonyult
- A jelenlegi *kétlépcsős képzés* annak struktúrája miatt nem kínál elegendő lehetőséget a gyakorlati képzésre (különösen igaz ez az egyetemi BSc képzésben résztvevők esetén)
- A felsőoktatásban nagyon alacsony az *ipari gyakorlattal rendelkező oktatók* száma (ellentétben pl. Németországgal, ahol a kiemelkedő ipari karrier után/mellett a felsőoktatási tevékenység teljesen elfogadott és reális alternatíva)
- Hasonlóan problémás az intézményekben a vállalatok által – a jól megalapozott szakmai tudás mellett – megkövetelt ún. *soft-skill*-ek megszerzése (vezetési képesség, együttműködési készség, vállalati kultúra stb.)

A duális felsőfokú képzés alapelvei - DKT

- A képzés szigorú *minőségi ellenőrzés* mellett zajlik, a gyakorlati képzésben részt vevő gazdasági szervezet minőségi auditálása folyamatos.
 - Az oktatók erős *elméleti és gyakorlati tapasztalattal* rendelkeznek, a vállalati szakemberek részvétele a felsőoktatási modulokban ajánlott.
 - A hallgató a szorgalmi időszakot a *nappali munkarendű hallgatóval együtt* végzi a felsőoktatási intézménynél (**intézményi szakasz**).
 - Ezt követően részt vesz a *vállalati szakaszban* történő oktatásban és gyakorlatban. Lehetséges további vállalati gyakorlati idő teljesítése a szorgalmi időszak alatt is, az intézményi jelenlétet nem sértve.
 - A hallgató által a duális gyakorlatnak helyt adó szervezetnél eltöltött idő el kell, hogy érje az *intézményi szakaszok összes idejének legalább 80%-át*.
 - Az arányt a teljes képzési időre vonatkozóan kell értelmezni azzal, hogy minden *két elméleti szakaszt egy gyakorlati szakasz* kell, hogy kövessen.
 - A *tantervet* a kimeneti kompetenciák alapján célszerű közösen felépíteni.
 - A gazdálkodó szervezetnél eltöltött gyakorlati idő során *specifikus szakmai gyakorlati ismereteket és munkavégzési gyakorlatot* is szereznek a hallgatók.
-

DUALISDIPLOMA.HU

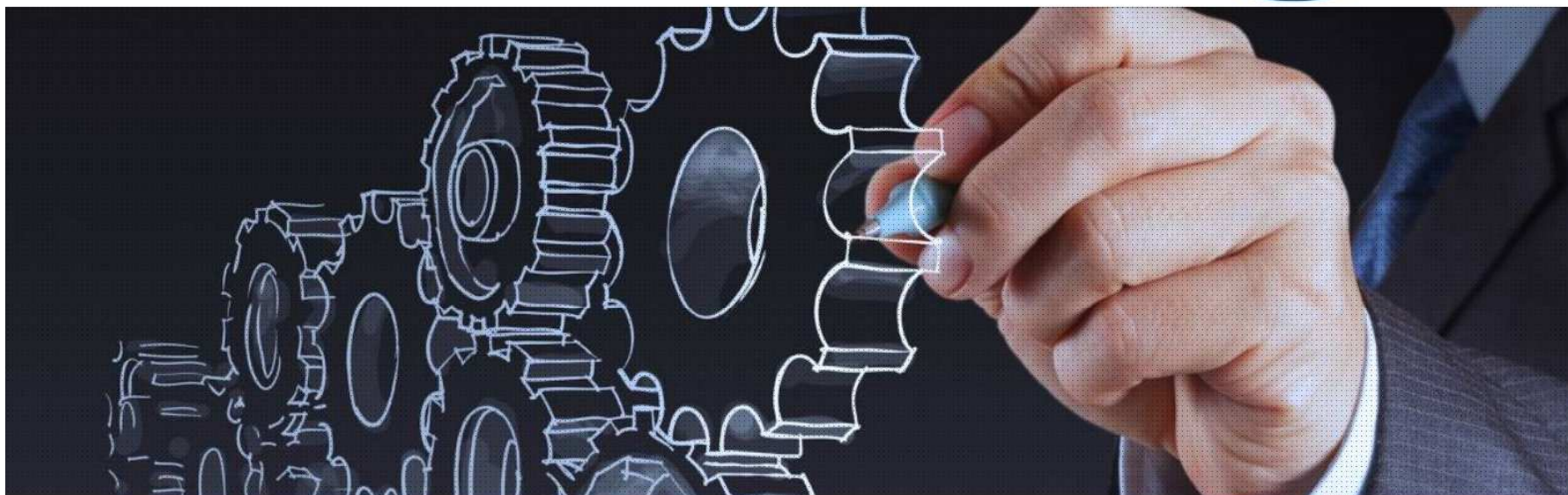
Felsőoktatási duális képzések oldala

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

DUÁLIS DIPLOMA

INFORMÁCIÓK • KERESŐK • HÍREK • ESEMÉNYNAPTÁR • GYIK • DOKUMENTUMTÁR • KAPCSOLAT
REGISZTRÁCIÓ • BELÉPÉS

AMIT TUDNI ÉRDEMES

Itt megtalálható minden információ, amit a duális képzésről tudni kell és érdemes.

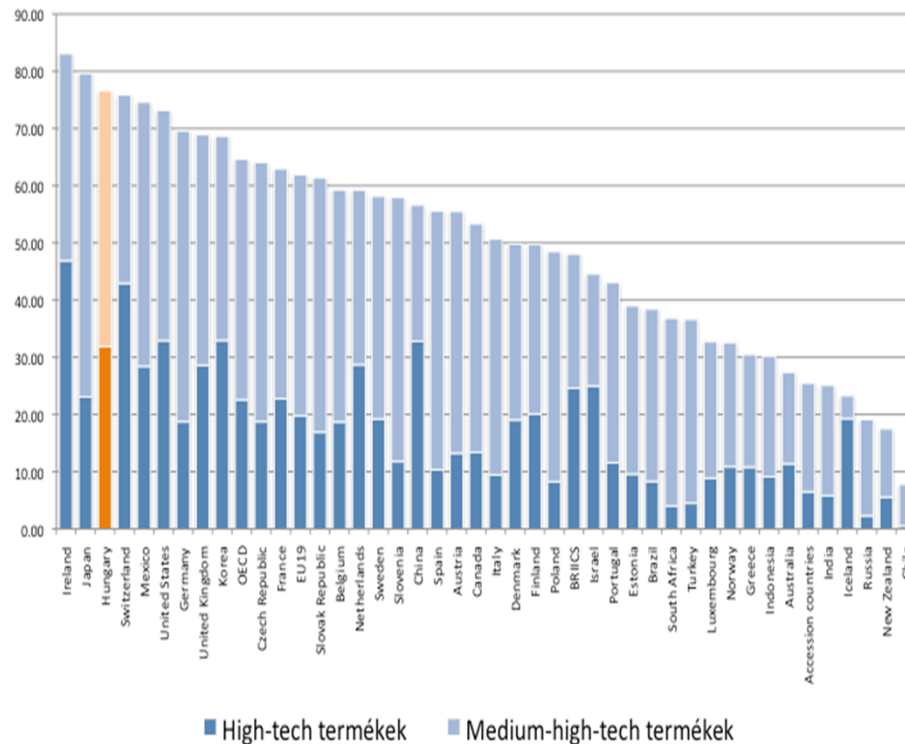
A duális képzésről menüpontban összegyűjtöttünk minden tapasztalatot, jogszabályt és dokumentumot.

A felvételizők tájékozódhatnak a képzés részleteiről és a jelentkezés módjáról,

K+F+I helyzetelemzés

Magyarország helyzete a magas hozzáadott értékű termelés tekintetében

- A magyar ipar a **magas hozzáadott értékű** termelés tekintetében az OECD vezető országai között van
- Ez a típusú ipar igényli a saját és a partnerek (termék és KFI beszállítók) magas **innovációs képességét**
- Az eredeti termékgyártó és a beszállító más típusú innovációs tevékenységet végez ill. vár el a partnerétől:

Eredeti termékgyártó (OE):

- A terméket alapvetően meghatározó innovációs tevékenység

Beszállító (TIER 1...):

- Az OE által nem saját kompetencia területnek értékelt beszállított termékre vonatkozó innovációs képesség

A magyar gazdaságban mindkét szereplő intenzíven jelen van – **a felsőoktatás KFI együttműködési lehetőségei széleskörűek**

K+F+I Helyzetelemzés

- Gazdaságstratégiai cél, hogy Magyarország ipari termelési központi szerepkörének erősödésével a jövőben **innovációs központtá** is váljon.
- 2013-ban– a KSH adatai szerint – **GDP 1,44%-át fordítódott K+F-re**, ami a 2012-höz képest 15.5 %-os növekedést jelent úgy, hogy közben a GDP is növekedett.
- A húzó erőt a **vállalkozások** adták, ráfordításaik 22%-ot meghaladó mértékben emelkedtek, a KFI ráfordítások felét a vállalati oldal biztosítja. Ennek domináns részét azonban a hazánkban koncentrált KFI tevékenységet végző nemzetközi **nagyvállalati** szektor teszi ki, amely az összes vállalkozás ráfordításának 56%-át adja.
- Magyarország a régió hagyományos termékeket előállító gyártási központjából egyre inkább a magas hozzáadott értékű, **kutatás-fejlesztést igénylő termelés irány**ába mozdult el.
- Az egyetemi K+F+I költségek stagnáltak az elmúlt években, annak ellenére , hogy a hazai K+F+I tudományos, szakmai és szervezeti szempontból legfontosabb szereplői a **felsőoktatási intézmények**.

A vállalati KFI támogatása

Más igények a nagyvállalatok és a KKV-k részéről

Az ipari innováció fontosabb típusai

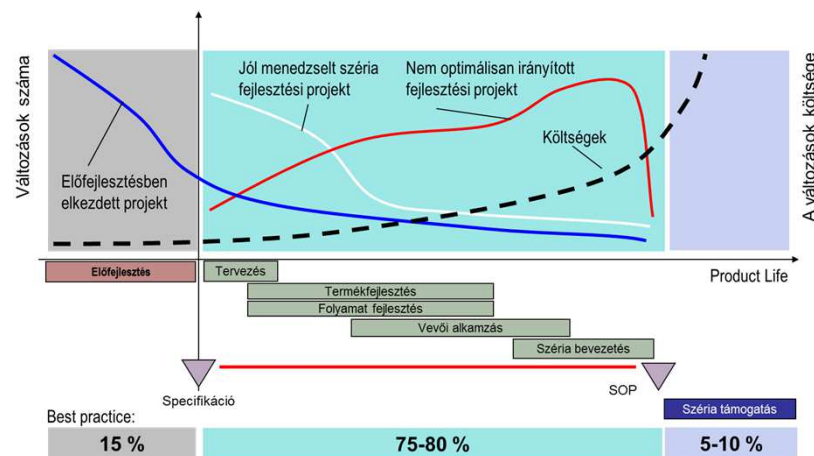
„Disruptive” innováció

Applikációs innováció

Termék innováció

Jogszabályi innováció

Szabványosítási innováció

- A vállalati/ipari innováció szélesen értelmezett
- **Felsőoktatási intézmény** a vállalatok KFI folyamataiba több helyen képes bekapcsolódni, de termékfelelősséget nem tud vállalni
- A *nagyvállalatok* KFI folyamataiba az intézmények a termékfejlesztés *korai szakaszába* (előfejlesztés, megvalósíthatósági kutatások, alkalmazott kutatás) ill. bizonyos specifikus területen tudnak bekapcsolódni
- *KKV-k* esetén a termékfejlesztés minden szakaszában *fejlesztés támogató és inkubációs* feladatokat tud ellátni

Felsőoktatási- Ipari Együttműködési Központ

- A cél olyan, felsőoktatási intézmény(ek)hez kapcsolódó *speciális laboratórium, kutatási infrastruktúra*, és ami a legfontosabb, a hozzá kapcsolódó *szakértelem* és kutatási szolgáltatás, amit bárki igénybe vehet, amely több formában megvalósulhat:
 - *egyetemre telepített infrastruktúra és környezet*
 - *több szereplő részvételével működő struktúra*
 - *Vállalathoz telepített, de közösen működtetett kutatási infrastruktúra*
- A FIEK-ek partnerei számára lehetővé válik a hozzáférés olyan erőforrásokhoz, amelyek segítségével *új technológiát, terméket és szolgáltatást* fejleszthetnek ki.
- A vállalatok különböző szinteken vehetik igénybe a FIEK kutatási infrastruktúráját és kompetenciáit az *alapkutatástól egészen a piacképes termékfejlesztésig*.

Felsőoktatási- Ipari Együttműködési Központ

Lehetséges tevékenységek

- Technológiatranszfer támogatás
- Technológiai/üzleti tanácsadás, mentorálás
- Szellemi tulajdon menedzsment
- Átfogó üzleti képzési programok
- Üzleti, számviteli és pénzügyi irányítási alapok elsajátítása
- Hálózatépítési tevékenységek, stratégiai partnerek közvetlen elérése
- Marketingtámogatás
- Speciális munkaerő közvetítés

Felsőoktatás- Ipar Együttműködés

Következtetések

- A KKV-k ritkán rendelkeznek annyi tőkével, innovációs és növekedési képességgel és KFI tudással, hogy önállóan tudjanak KFI projekteket megvalósítani.
- A KKV szektor fejlesztését célzó kormányzati intézkedések csak akkor lehetnek sikeresek, amennyiben hatékonyan kihasználják a *felsőoktatásban rendelkezésre álló K+F+I kompetenciákat és kapacitásokat* és megnyitják ezeket a KKV szektor felé is.
- A FIEK központok elősegíthetik, hogy a KKV-k és a kutatóintézetek, felsőoktatási intézmények egymásra találjanak és együttműködjenek, a kutatói szemléletmód és a gyakorlat közelebb kerüljön egymáshoz.
- A FIEK lényege, hogy egy *közfinanszírozású kutatóhelyen* működő speciális laboratóriumot, kutatási infrastruktúrát, szakértelmet és kutatási szolgáltatásait bárki igénybe veheti.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Köszönöm a figyelmet!
